

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 72.

Koosolek 3. veebruaril 1919 Toompea lossi Valges saalis, Tallinnas.

Koosolek kell 1 l.

Koosolekust võtavad osa 43 maanõunikku: O. Strandmann, J. Parik, H. Pöhl, J. Lasn, Ed. Kansmann, Hans Roos, K. Parts, Victor Neggo, H. Riiberg, J. M. Ainson, T. Laur, M. Meos, J. Raamot, A. Kurrikoff, J. Kurvits, Chr. Arro, K. Grau, A. Podrätshik, J. Koort, A. Kohver, J. Lehmann, F. V. Mikkelsaar, K. Baars, K. Ast, K. Virma, J. Temant, K. Saral, P. Pöld, J. Jaakson, M. Kiirats, J. Kärner, Joh. Kukk, Jul. Seljamaa, H. Kruus, P. Johanson, J. Reintam, T. Kuusik, H. Raudsepp, K. Päts, A. Birk, Max Bock, A. Veiler, A. Oinas.

Koosolekut juhatab Maanõukogu esimees A. Birk.

Protokolli kirjutab sekretäri abi H. Raudsepp.

Päevakord:

1. Maapäeva tervitused.
2. Teadaanne Maapäeva eestseisuse liikmete tagasi astumisest.
3. Teadaanne Ajutise Valitsuse liikmete tagasiastumisest.

1. Maapäeva tervitused.

Esimees A. Birk teatab Valga ja Võru linnade vaenlase käest tagasivõtmisest, rõhutades meie ja Soome vägede hiilgavat võidurikast tegevust. Loeb ette eestseisuse poolt kokku seatud Maapäeva tervituse Eesti sõjavägede Ülemjuhatajale. (Vaata lisa nr. 1).

Maanõunikud tõusevad püsti ja avaldavad tormilise käteplaksutamiseega oma heakskiitmist.

Esimees A. Birk loeb ette eestseisuse poolt kokku seatud Maapäeva telegrammi Soome Valitsusele. (Vaata lisa nr. 2).

Maanõunikud tõusevad püsti ja avaldavad tormilise käteplaksutamiseega oma heakskiitmist.

Esimees A. Birk paneb ette Soome Eesti avitamise Peakomiteele, kes nii agaralt meie maa vaenlase käest peastmisesks töötanud, tervitustelegrammi saata.

Koosolek kiidab ühel häälel ettepaneku heaks.

2. Maapäeva eestseisuse liikmete tagasiastumine.

Maapäeva esimees A. Birk teatab, et

Maapäeva eestseisusest on tagasi astunud esimees A. Birk, esimehe abid K. Baars ja K. Saral ja sekretäri abi V. Neggo. (St. kiri nr. 849 — lisa nr. 3, st. kiri nr. 850 — lisa nr. 4, st. kiri nr. 851 — lisa nr. 5, st. kiri nr. 852 — lisa nr. 6).

Mn. K. Ast: Kui mõned eestseisuse liikmed tagasi on astunud, siis on see lahumine mitte isiklistel vaid poliitilistel põhjustel sündinud, nimelt kirjade ettelugemise tagajärjel Maapäeva esimesel koosolekul. Meie fraktsioon oma esitajat eestseisusest ära ei kutsu ja peab kogu lugu poliitiliseks marionettide mänguks.

Mn. O. Strandmann: Valitsus on selle poolt, et midagi telgitaga ei sünni, vaid et kõik küsimused avalikul koosolekul arutu- sele tulevad.

3. Ajutise valitsuse liikmete tagasiastumine.

Maapäeva esimees A. Birk loeb järgmise teadaande ette, milles Ajutine Valitsus oma vabastamist palub. (St. kiri nr. 853 — lisa nr. 7).

4. Järgmise koosoleku määramine.

Järgmine koosolek määratakse 3. veebr. kell 5 p. l.

Koosolek lõpeb kell ½3 lõunal.

A. Birk (allkiri).

K. Ast (allkiri).

H. Raudsepp (allkiri).

A. Veiler (allkiri).

H. Pöhl (allkiri).

LISAD.

LISA nr. 1.

Eesti sõjavägede Ülemjuhatajale.

Eesti vägede hiilgavate võitude puhul avaldab Eesti Maapäev Vägede Ülemjuhatajale oma kõige sügavamat lugupidamist ning palub tema juhatuse all olevatele sõjavägedele järgmist Maapäeva tänu edasianda:

Eesti iseseisvus ja puutumatus on hukavast hädaohust päästetud. Jultunud vaenlane on üle piiri tagasi paisatud. Ennenägemata kiirusega on Eesti sõjavägede valmisolek oma elu ohvriks tuua kodumaa eest nad kokku liitnud vägevaks, vaenlasele kohutavaks jõuks, on imestamapaneva võidu võidu järele saavutanud,

mis kindlustab Eesti rahva töö ja higi vilja, tema perekonna ja kodu puutumata ja julgeoleku. Eesti Maapäev tervitab oma kokkuastumise puhul kangelaslisi sõjavägesid, kelles iseseisva Eesti hing enesest viimased orjapõlve jäljed maharaputanud, ja usub, et vabadusevaim ja ennastsalgav vahvus kõige kindlamaks pandiks on, et julgelt seisma jääb äraripumata, demokraatline Eesti vabariik.

Maanõukogu esimees: (A. Birk.)
Sekretäri abi: (H. Raudsepp.)

LISA nr. 2.

Soome Valitsusele.

Eesti ja Soome sõjakangelaste võitlus hästi varustatud ja rohkearvuliste vaenlaste vastu on hiilgavaid tagajärgi arnud. Lühikese ajaga on Eesti Vabariigi pind verisest vägivallast vabastatud ning rahulik töö Eesti noore riikluse ülesehitamiseks võib julgelt edasikesta. Unustamataks jääb Eestile ennastsalgav ohvrimeelus, millega Soome vennad temale appi tõttanud, põlvest põlve ülistada see ilm-võrdlemata vahvus, millega Soome vabatahtlikud Eestimaa tapelus tallermaadel, eriti Narva ja Valga all pääle tunginud. Sellepärast peab Eesti Maapäev kokkuastudes oma esimeseks kohuseks võidurikkal tunnil oma kõige palavamata tänu ütelda Soome vennasrahvale, kes aidanud päästa Eesti rahva vabadust ja elu. Tõusku vennasrahvaste ühistest võitlustest ja võitudest katkestamata ühendus, mis jäädavalt nende visaduse ja vahvuse kardetavaks teeb igale vaenlasele.

Maanõukogu esimees: Birk (allkiri).
Sekretäri abi: H. Raudsepp (allkiri).

LISA nr. 3.

Ajutise Maanõukogu Eestseisusele.

Sellelega teatan, et ma Ajutise Maanõukogu Eestseisusest tagasi astun.

Tallinnas, 3. veebruaril 1919 a.

A. Birk (allkiri).

LISA nr. 4.

Maanõukogu esimehele.

Teatan, et ma Maanõukogu abiesimehe kohused maha panen.

3. veebruaril 1919.

K. Baars (allkiri).

LISA nr. 5.

Maapäeva Eestseisusele.

Teatan, et Maapäeva eestseisusest lahkun.

3./II 1919.

K. Saral (allkiri).

LISA nr. 6.

Maapäeva eestseisusele.

Annan seega teada, et Maapäeva eestseisusest lahkun.

Tallinnas, 2. veebr. 1919 a.

Victor Neggo (allkiri).

LISA nr. 7.

Eesti Ajutisele Maanõukogule.

Maanõukogu eestseisuse poolt kanti ette koosolekul 1 veebruaril s. a. terve rida kirju, mis sisaldasid mitmesuguseid süüdistusi Ajutise Valitsuse vastu. Kirjade sisu ei andnud Maanõukogu eestseisus enne koosolekut mitte teada Ajutisele Valitsusele ega ka Maanõukogu liikmetele erakoosolekul. Tähele pannes, et nimetud kirjade ettekandmine parlamentlises praktikas tundmata korras äratas rahulolematust mõjuvates ringkondades ja takistab Ajutise Valitsuse tegevust, Maanõukogu enamuse juures aga nähtavasti leiab heakskiitmist, palume meid vabastada Eesti Ajutise Valitsuse liikmete kohuste täitmisest.

Tallinnas, 2. veebruaril 1919.

Pea- ja sõjaminister K. Päts (allkiri).

Siseminister August Peet (allkiri).

Teedeminister E. Säkk (allkiri).

Põllutööminister O. Strandmann

(allkiri).

Rahaminister Joh. Kukk (allkiri).

Kohtuminister J. Jaakson (allkiri).